

Zmiany w procedurze orzekania o odpowiedzialności lekarzy

W dniu 29 czerwca 2010 r. Trybunał Konstytucyjny (TK) wydał wyrok, w którym uznał, że art. 42 ust. 2 ustawy o izbach lekarskich z 1989 r. (s.u.i.l.) był niezgodny z Konstytucją. Przepis ten wyłączał prawo lekarza, ukaranego przez Naczelny Sąd Lekarski (NSL) karą nagany, do wniesienia odwołania do sądu powszechnego

Zgodnie ze stanem prawnym, na gruncie którego TK wydał ww. wyrok, o odpowiedzialności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyistów orzekały sądy lekarskie pierwszej i drugiej instancji. Mogły one orzekać wymienione w s.u.i.l. kary: upomnienie, nagana, zawieszenie prawa wykonywania zawodu lekarza na okres od sześciu miesięcy do trzech lat oraz pozbawienie prawa wykonywania zawodu. Zaskarżenie wyroku NSL było dopuszczalne jedynie w przypadku orzeczenia dwóch najbardziej dolegliwych sankcji, tj. zawieszenia lub pozbawienia prawa wykonywania zawodu.

W grudniu 2009 r., czyli jeszcze przed wydaniem przez TK wskazanego wyżej wyroku, weszła w życie nowa ustawa o izbach lekarskich (u.i.l.). Obowiązuje ona na dzień dzisiejszy, przewidując możliwość zaskarżenia wyroku NSL w drodze kasacji składanej do Sądu Najwyższego (SN). Zmieniono również rodzaj przepisów proceduralnych, w których reżimie prowadzone jest postępowanie. Zamiast procedury cywilnej w postępowaniu kasacyjnym stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Kasację można wnieść tylko raz w określonym terminie, a od rozstrzygnięcia SN nie przysługują już dalsze środki odwoławcze. Istotną konsekwencją praktyczną powyższej zmiany jest wymóg korzystania w tego typu sprawach z pomocy zawodowego pełnomocnika (adwokata lub radcy prawnego).

Co do zasady TK nie orzeka o konstytucyjności przepisów, które utraciły moc

obowiązującą. Jednakże z art. 118 ust. 7 u.i.l. wynika obowiązek stosowania przepisów s.u.i.l. w dwóch sytuacjach: (1) w przypadku spraw zakończonych przed 1 stycznia 2010 r. prawomocnym orzeczeniem w kwestii odpowiedzialności zawodowej lekarzy; (2) w sprawach wszczętych przed tym dniem i do tego dnia niezakończonych prawomocnym orzeczeniem, o ile stare przepisy są dla obwinionego korzystniejsze.

Podstawą rozważań TK było zagrożenie w art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji prawo do sądu, zgodnie z którym jak najszerszy katalog spraw powinien być rozstrzygany na drodze sądowej. Prawo to może być ograniczone jedynie w wyjątkowych sytuacjach i wyłącznie w oparciu o kryterium podmiotowe. Nawet w sytuacji współistnienia w orzekaniu organów pozasądowych, jakimi są sądy lekarskie pierwszej i drugiej instancji, oraz sądowych, to organy sądowe muszą zachowywać pozycję dominującą. Powinno się to wyrażać w możliwości sądowej weryfikacji orzeczenia organu pozasądowego.

Na etapie prac parlamentarnych znajduje się obecnie projekt ustawy po raz kolejny zmieniającej przepisy regulujące postępowanie odwoławcze od wyroków NSL. Kluczowe zmiany polegają na przeniesieniu rozstrzygania środków odwoławczych od wyroków NSL z SN do sądów apelacyjnych, które rozpatrywać je będą w wydziałach karnych. Praktyczny wymiar tej zmiany sprowadza się przede wszystkim do zmniejsze-

nia stopnia formalizmu wymaganego od odwołania, jak również do zniesienia wymogu korzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego. Za niekorzystne z punktu widzenia lekarza uznać należy istotne skrócenie terminu na złożenie odwołania: Wynosi on zaledwie 14 dni od doręczenia wyroku NSL z uzasadnieniem, do przysługujących obecnie 2 miesięcy na złożenie kasacji do SN.

Marta Koremba, Piotr Niezgodka
Kochański Zięba Rapała i Partnerzy Sp.j.

kochański zięba
rapała i partnerzy

LEKARZU, PAMIĘTAJ, ŻE Z CHWILĄ WEJŚCIA W ŻYCIE NOWYCH PRZEPISÓW:

1. będziesz miał wyłącznie 14 dni (zamiast 2 miesięcy) na odwołanie się od niekorzystnego wyroku NSL;
2. będziesz składał odwołanie do sądu apelacyjnego właściwego ze względu na Twoje miejsce zamieszkania, zamiast kasacji do Sądu Najwyższego;
3. nie będziesz musiał już korzystać w postępowaniu z pomocy adwokata lub radcy prawnego.